

Té geliberaliseerde marktwerking helpt de gemiddelde landbouwer niet

Tien jaar geleden zaten de prijzen van zowat alle landbouwproducten op een dieptepunt, deels als gevolg van de wereldwijde financiële crisis, deels als gevolg van niet goed functionerende markten. “De onzichtbare hand” werd er bij gesleurd als geldende leidraad voor de marktwerking. Daarbij zou, volgens de achttiende-eeuwse Schotse econoom Adam Smith, de wisselwerking van het eigenbelang van individuen ertoe moeten leiden dat de gemeenschap er beter van wordt, waarbij de overheid zich met zo weinig mogelijk zaken dient te bemoeien. Wie vandaag, in de 21ste eeuw dus, dweept met deze theorie vergeet maar al te vaak dat onze primaire sector niet steeds gediend is met het volledig overgelaten zijn aan een vrije markt. Landbouw(wereld)markten functioneren anders dan andere, dat weet je uit je lessen landbouweconomie en dat ervaar je aan den lijve als actieve landbouwer tenzij je je enkel en alleen richt op de eigen dorpskern.

Landbouwmarkten zijn veelal (wereld)markten met heel veel aanbieders, met een beperkte flexibiliteit langs aanbodzijde en een productie die sterk bepaald wordt door externe omstandigheden zoals weer en plagen. De landbouwmarkt is er één die je eigenlijk helemaal niet alleen kunt laten. Daarenboven houdt de marktwerking geen rekening met de niet-commerciële waarden zoals landschapsbeheer, omgevingszorg en biodiversiteit en zie je die niet in de productprijzen vervat zitten. Omgekeerd kan je stellen dat ook de meerdere of mindere impact van industriële processen, logistieke activiteiten, transport en landbouw op de omgeving vandaag bij wijze van spreken gratis is. Redenen waarom je voedsel en landbouw niet volledig aan de vrije markt mag overlaten. Het Europees landbouwbeleid laat ons wel steeds meer aan ons lot over en weigert halsstarrig productieregelingen overeind te houden, integendeel de Europese Unie bouwde ze zelfs helemaal af. Elke dag ondervinden we de impact ervan in de meest gevoelige sectoren, zoals suiker en melk. De in 1971 zo verguisde Sicco Mansholt had misschien toch gelijk om een sterk geregelde Europese markt op te zetten met voldoende budget er tegenaan. Buiten zijn ideeën over de nood aan schaalvergroting en de ermee gepaard gaande sterk opgedreven productie is dat aspect van zijn fameus plan van toentertijd bij velen uit het geheugen verdwenen. Vandaag de dag buigt Europa en haar lidstaten zich over het volgende meerjarig financieel kader, de meerjarenbegroting van de EU, en over het volgende gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). Dat nieuwe GLB moet gelinkt worden met de nieuwe verduurzamingsplannen die uitgeschreven werden als de Green Deal van de Europese Commissie. Over kostenverrekening praat de Commissie met geen woord.

De toekomst in de EU is er één met een kleiner algemeen budget, dus ongetwijfeld met een daling aan middelen voor de actieve landbouwers of voor investeringsfondsen. Het volgende GLB zal bol staan van verplichte vergroeningsmaatregelen en conditionaliteit, van compleet nieuwe vrijwillige eco-regelingen en van een opgelegd percentage van de directe inkomenssteun dat met klimaatinspanningen gepaard moet gaan. Ga daar maar mee aan de slag met een verlaagd budget! Wat betreft dat Europees budget is het vandaag nog steeds koffiedik kijken. Het meerjarig financieel kader, de meerjarenbegroting van de Europese Unie, had vorig jaar reeds vastgelegd moeten zijn, maar dat is niet gelukt. Duidelijk is wel dat er meer budget naar veiligheid, migratie en klimaat zal gaan en dat het aandeel landbouw zal verminderd worden. De cijfers die circuleren voor België variëren van een daling met 4,5% tot 10% en meer. Net zoals zeven jaar geleden komt het er opnieuw op aankomen om ten gepaste tijde aan de bel te gaan trekken bij onze nationale politici om hen het belang van een stevig budget voor landbouwdoeleinden te doen inzien. Daarom namen we het initiatief om de premier en de vicepremiers schriftelijk en mondeling te wijzen op het belang van een volwaardig budget voor onze sector. Op 20 februari wil onze vroegere premier Charles Michel, vandaag Europees President, immers starten met de finale ronde voor het meerjarig financieel kader op een meeting met de staats- en regeringsleiders.

Hendrik Vandamme

Voorzitter op zoek naar respect, #boerzktrespect

@voorzitter@absvzw.be | @hendrikABS

Industrieweg 53
8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 20 | fax 051 24 25 39
www.absvzw.be | info@absvzw.be

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 20 | fax 051 24 25 39
www.absvzw.be | adviesbureau@absvzw.be

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 29 | fax 051 24 25 39
www.vabsvzw.com | vabs@absvzw.be

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
T 051 26 08 30 | fax 051 24 25 39
www.nacvzw.be | info@nacvzw.be

www.absvzw.be

BOERENFRONT
Van Benedenlaan 32 | 2800 MECHELEN
Tel. 015 45 12 28 | Fax 015 45 12 08